

**Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om Forslag til Europa-Parlamentets og Rådets direktiv om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken og om ændring af direktiv 2000/60/EF**

KOM(2006) 397 endelig — 2006/0129 (COD)

(2007/C 97/02)

Rådet for Den Europæiske Union besluttede den 15. september 2006 under henvisning til EF-traktatens artikel 175 at anmode om Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalgs udtalelse om det ovennævnte emne.

Det forberedende arbejde henvistes til Den Faglige Sektion for Landbrug, Udvikling af Landdistrikterne og Miljø, som udpegede Stéphane Buffetaut til ordfører. Sektionen vedtog sin udtalelse den 25. januar 2007.

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg vedtog på sin 433. plenarforsamling den 15. og 16. februar 2007, mødet den 15. februar 2007, følgende udtalelse med 188 stemmer for, 1 imod og 9 hverken for eller imod:

## **1. Hvorfor nu et direktiv om miljøkvalitetskrav?**

1.1 Dette direktivforslag er i praksis et »datterdirektiv« til vandrammedirektivet (2000/60/EF). Rammedirektivet opstillede en strategi for bekæmpelse af kemisk forurening af vand. Kemisk forurening af vand kan nemlig skade vandøkosystemer og føre til tab af biodiversitet og levesteder. Dertil kommer, at de forurenende stoffer kan akkumuleres i fødekæden, og mennesker kan blive udsat for forurening fra vandmiljøet ikke alene gennem indtagelse af fisk, skaldyr og drikkevand, men også under udøvelse af sports- og fritidsaktiviteter.

1.2 Det skal også understreges, at de forurenende stoffer kan forblive i miljøet selv mange år efter, at de er blevet forbudt ved lov, og de kan transporteres over lange afstande til egne, som ikke umiddelbart så ud til at være berørt af forureningen.

1.3 Det skal endelig bemærkes, at forureningskilderne er vidt forskellige: aktiviteter i hjemmet, landbrug, forbrænding, industri.

1.4 I første omgang havde Kommissionen fremlagt en liste over 33 prioriterede stoffer på EU-niveau (beslutning nr. 2455/2001/EF). Det direktivforslag, som er blevet os forelagt, tilstræber »et højt beskyttelsesniveau« mod risici for vandmiljøet eller via vandmiljøet forårsaget af disse 33 prioriterede stoffer og enkelte andre forurenende stoffer.

1.5 For at nå denne målsætning opstiller direktivforslaget nogle miljøkvalitetskrav. Det understreges, at der gennem årene er vedtaget en del EU-lovgivning med den nødvendige emissionskontrol.

1.6 Forslaget medfører også ophævelse af visse gældende »datterdirektiver«, hvilket navnlig tager sigte på at tage hensyn til den videnskabelige og tekniske udvikling og medtage nogle forurenende stoffer, som hidtil ikke har været dækket.

## **2. Den anvendte metode til fastlæggelse af miljøkvalitetskravene**

2.1 Kommissionen foreslår og sammenknytter to målekriterier:

— årsgennemsnittet,

— den højeste tilladte koncentration.

2.2 Miljøkvalitetskravene bygger således ikke kun på en højest tilladt koncentration, hvis sigte er at undgå alvorlige irreversible følger for økosystemer som følge af akut forurening, men også på et årsgennemsnit, hvis sigte er at undgå irreversible følger på lang sigt af en løbende, men ikke akut forurening.

2.3 Kommissionen foreslår, at miljøkvalitetskravene for de fleste stoffers vedkommende kun bør gælde niveauet af forurenende stoffer i overfladevandet. I forbindelse med visse stoffer, som kan akkumuleres gennem fødekæden, bemærker Kommissionen imidlertid, at det muligvis ikke kan lade sig gøre at undgå indirekte virkninger og sekundær forgiftning alene ved hjælp af miljøkvalitetskrav for overfladevand. Den foreslår derfor, at medlemsstaterne for tre af disse stoffer (hexachlorbenzen, hexachlorbutadien og kviksølv) opstiller miljøkvalitetskrav til biota.

## **3. Kompetenceafgrænsningen mellem Den Europæiske Union og medlemsstaterne**

3.1 Kommissionen foreslår, at der fastsættes vandmiljøkvalitetskrav på EU-plan med henblik på at sikre samme miljøbeskyttelsesniveau i alle medlemsstaterne og samme vilkår for alle økonomiske beslutningstagere. Generelt mener Kommissionen, at de eksisterende miljøbekæmpelsesordninger bør være tilstrækkelige til, at medlemsstaterne kan opfylde kvalitetskravene. Skulle der være behov for yderligere foranstaltninger, bør det overlades til medlemsstaterne at indlemme passende kontrolforanstaltninger i den vifte af foranstaltninger, der skal udarbejdes for det enkelte vandområde i henhold til artikel 11 i rammedirektivet.

#### 4. Foreslåede foranstaltninger

##### 4.1 Direktivets hovedmål er:

- fastsættelse af miljøkvalitetskrav og indførelse af overgangs-områder, hvor kravene må overskrides,
- opstilling af en oversigt over udledninger, emissioner og tab, så man kan kontrollere, om målene for reduktion og stand-ning opfyldes,
- ophævelse af visse gældende »datterdirektiver«,
- udpegning af prioriterede farlige stoffer blandt de 14 stoffer, der er under revurdering som krævet i beslutning 2455/2001/EF.

#### 5. Generelle bemærkninger

5.1 Man kan kun bifalde målsætningen om at undgå vandforurening med farlige stoffer, som indebærer en potentielt alvorlig risiko, og som har irreversible konsekvenser.

5.2 EØSU finder det vigtigt, at Kommissionen opretholder en solid og videnskabeligt baseret kapacitet til hurtigt at identificere stoffer, som kan forårsage skadelig forurening af overfladevand og til at opstille forsigtige kvalitetskrav til det maksmalt tilladte indhold af sådanne stoffer, enten enkeltvis eller sammen. EØSU noterer sig og støtter den første liste over prioriterede stoffer og kvalitetskrav, som indgår i det foreliggende forslag. Udvalget foreslår, at der træffes foranstaltninger til at foretage en årlig vurdering på et omfattende, videnskabeligt og gennemsigtigt grundlag med henblik på at afgøre, om der skal tilføjes nye stoffer til listen, eller om der skal indføres nye maksimalt tilladte niveauer for nogle af stofferne. Man bør specielt se på andre stoffer, der er blevet opstillet som prioriterede stoffer af OSPAR eller andre relevante internationale aftaler.

5.3 EØSU er bekymret over, at der ikke er blevet fastlagt endelige krav til bly, nikkel og bly- og nikkelforbindelser. Arbejdet hermed bør opprioriteres, og der bør fastsættes passende krav, om muligt i tide til at kunne indgå i det nuværende direktiv, inden det færdiggøres.

5.4 Det endelige mål med at forbedre vandkvaliteten er at beskytte biota og fødekæden op til og inklusive mennesker. Hvis det var muligt at foretage en pålidelig, ensartet og effektiv måling af niveauet af alle forurenende stoffer i biota, ville det i princippet være bedre at opstille krav og foretage overvågningen her. Generelt set er det imidlertid fortsat vanskeligt, og for de fleste af de prioriterede stoffers vedkommende er det på nuværende tidspunkt mere praktisk anvendeligt og normalt tilstrækkeligt pålideligt at opstille krav til de højest tilladte koncentrationer i overfladevand (Forslaget om at basere kontrollen med overholdelsen på årlige gennemsnitskoncentrationer er realistisk, velfunderet og fuldt ud berettiget).

5.5 Der findes imidlertid visse giftstoffer, som har en tendens til at akkumuleres op gennem fødekæden. For disse stoffer kan

krav til overfladevand ikke alene garantere tilstrækkelig beskyttelse mod toksiske virkninger. For sådanne stoffer er det ønskeligt, at der opstilles krav til den højest tilladte koncentration af stoffet i vævet hos byttedyrene fisk, bløddyr, krebsdyr og andre biota, sådan som Kommissionen foreslår det. Disse stoffer omfatter hexachlorbenzen, hexachlorbutadien og methykvik-sølv. Andre kan blive identificeret i fremtiden. Der er endnu ikke helt enighed om, hvordan man opstiller krav til denne metode, så Kommissionen nøjes med at give medlemsstaterne mulighed for at opstille sådanne standarder for de tre stoffer, der hidtil er blevet klart identificeret.

5.6 Med den nuværende viden er man muligvis nødt til at acceptere denne situation. EØSU opfordrer alligevel Kommissionen indtrængende til fortsat at støtte yderligere videnskabelige undersøgelser af fænomenet med bioakkumulering af visse giftige stoffer, og at være parat til at gå i retning af en mere udbredt anvendelse af krav til højest tilladte koncentrationer af giftige stoffer i biota, så snart den videnskabelige baggrund og overvågningsmetoden er blevet mere fast etablerede. Indtil da bør overvågningen også være udformet, således at man sikrer, at forureningen i sedimenter og biota ikke rent faktisk stiger.

5.7 Det forekommer relevant at opstille en oversigt over udledninger, emissioner og tab, som skyldes menneskelige aktiviteter, så man kan kontrollere, om målene for reduktion og standsnings opfyldes. Det er derimod vanskeligt at opstille en komplet oversigt over den naturlige forurening. Ikke desto mindre kunne det i visse tilfælde være hensigtsmæssigt at fastlægge, hvilken forbindelse der er mellem naturlig og menneskeskabt forurening.

5.8 Det er i forbindelse med opstillingen af oversigter vigtigt at sørge for at undgå enhver form for inkohærens og dobbeltarbejde i forhold til andre eksisterende instrumenter til beskyttelse af overfladevand.

5.9 Spørgsmålet om overgangsområder, hvor kravene må overskrides, behandles på en realistisk, men dog ikke helt tilfredsstillende måde. Det forekommer i øvrigt vanskeligt at garantere, at miljøkvaliteten af det øvrige vand ikke påvirkes i negativ retning. I det omfang ordningen med overgangsområder indføres, vil det være nødvendigt at udarbejde en klar metode til at indkredse disse områder og til at udpege steder, hvor forureningen skal måles.

5.10 Man bør henlede opmærksomheden på de tilfælde, hvor der i tredjelande med grænse op til EU, udspringer floder, som løber gennem EU-lande, eller hvor der ligger en sø på grænsen mellem det pågældende land og en medlemsstat. Når lande uden for EU ikke gør noget for at beskytte vandmiljøet, kan en enkelt medlemsstats indsats i nogle tilfælde nemlig være forgæves, så målsætningerne for 2015 ikke kan opfyldes. Der må tages hensyn til disse omstændigheder i vurderingen og i gennemførelsen af direktivet. For øvrigt behandler rammedirektivets artikel 12 dette spørgsmål.

## 6. Særlige bemærkninger og kommentarer

6.1 **Tidsplan:** i direktivforslagets artikel 4, stk. 5, fastsættes 2025 som frist for, hvornår emissionerne skal standses eller de farlige prioriterede stoffer skal være trukket helt ud af markedet. Til gengæld skal miljøkvalitetsmålsætningerne nås inden 2015 gennem iværksættelse af vandrammedirektivet. Denne tidshorisont kan i visse tilfælde vise sig at være vanskelig at overholde, ikke mindst eftersom vedtagelsen af det foreliggende datterdirektiv er blevet forsinket. Det er ikke desto mindre nødvendigt, at medlemsstaterne bestræber sig mest muligt på at nå denne målsætning, selv om det bør bæres in mente, at det i visse særlige tilfælde vil være muligt at komme ind under nogle midlertidige undtagelsesordninger. EØSU anbefaler, at Kommissionen overvåger, hvordan gennemførelsen skrider frem, og står parat til at foreslå yderligere foranstaltninger for at befordre, at efterlevelsen af kravene på skæringsdatoen er så vidtstrakt som muligt med færrest muligt undtagelser.

### 6.2 Medlemsstaternes rolle

Det er en god idé at overlade ansvaret for at vedtage yderligere passende foranstaltninger til medlemsstaterne, da der i mange tilfælde er tale om håndtering af situationer, som er knyttet til den lokale eller regionale kontekst. Denne fleksibilitet bør dog modsvares af nogle pålidelige mekanismer til tilbagemelding af oplysninger, sådan som Kommissionen forestiller sig det i sin fjerde aktionslinje i sin meddelelse <sup>(1)</sup>.

6.2.1 Kommissionens meddelelse (punkt 3) forekommer imidlertid ret optimistisk i sin overordnede vurdering af de juridiske redskaber, som medlemsstaterne kan bruge til at nå målsætningerne i vandrammedirektivet for de prioriterede stoffer, især fordi visse vigtige forureningskilder ikke er dækket af en passende lovgivning, f.eks. den udbredte forurening fra husholdningsprodukter eller serviceaktiviteter, hvilket ville kræve nogle nye produktdirektiver.

6.2.2 Under disse omstændigheder er det urealistisk at gå ud fra, at de enkelte medlemsstater kan iværksætte nye, ikke nødvendigvis sammenhængende bestemmelser, ikke mindst når de sandsynligvis skal erstattes af ny EU-lovgivning.

### 6.3 Beskyttelse af drikkevandsressourcerne

6.3.1 Med vedtagelsen af direktivforslaget ophæves direktiv 77/440/EF om beskyttelse af overfladevand, der anvendes til indvinding af drikkevand. Der bør skabes sammenhæng mellem det nye direktiv og direktivet om drikkevand <sup>(2)</sup>, efterhånden som lovgivningen ændres.

## 6.4 Overvågning

6.4.1 Der er behov for mere sammenhængende og pålidelige overvågningsstandarder, hvis man vil sørge for, at der fortsat sker fremskridt med at nå direktivets målsætninger, og sikre samme vilkår i hele EU. EØSU ser frem til de nye forslag om et europæisk vandinformationssystem (Reporting Water Information System), som snart vil blive fremsat, og håber, at det vil være muligt at bruge systemet til at holde skarpt øje med gennemførelsen af direktivet om prioriterede stoffer.

## 7. Sammenhæng mellem direktivet om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken og REACH-forordningen

7.1 Det er nødvendigt at sikre sammenhæng mellem bestemmelserne i det foreliggende direktiv og REACH-forordningen, selv om Kommissionen i princippet havde foregrebet det positive udfald af forhandlingerne om REACH og følgelig iværksættelsen heraf. Der skal dog i bestemmelserne om miljøkvalitetskrav inden for vandpolitikken tages højde for markedsføringen af nye kemiske stoffer.

## 8. Konklusion

8.1 EØSU er tilfreds med forslaget til den første liste over prioriterede stoffer og med de krav, der foreslås stillet til dem. Det råder dog til at få færdiggjort de manglende krav til bly og nikkel og til at udarbejde en sikker metode til at holde løbende øje med listen og kravene, så de hurtigt og effektivt kan ajourføres, når det er nødvendigt.

8.2 EØSU godkender direktivets overordnede indfaldsvinkel.

8.3 Det bliver en udfordring at nå målsætningerne for miljøkvaliteten inden 2015. EØSU insisterer imidlertid på, at medlemsstaterne intensiverer deres bestræbelser på at nå målsætningerne.

8.4 EØSU insisterer på, at det er nødvendigt at udarbejde et system til rapportering og tilsyn med medlemsstaternes gennemførelse af direktivet og opnåelse af dets målsætninger. Udvalget bifalder Kommissionens initiativ til at udvikle et vandinformationssystem for Europa »Water Information System for Europe« (WISE).

8.5 EØSU anbefaler, at man sørger for at skabe sammenhæng mellem det nye direktivforslag og de nugældende tekster, og for at der vedtages en passende EU-lovgivning vedrørende visse forureningskilder, som ikke er dækket af den nuværende lovgivning (f.eks. den udbredte forurening fra husholdningsprodukter).

Bruxelles, den 15. februar 2007.

Dimitris DIMITRIADIS

Formand for

Det Europæiske Økonomiske og Sociale Udvalg

<sup>(1)</sup> KOM(2006) 398 endelig.

<sup>(2)</sup> Direktiv 98/83/EF.